

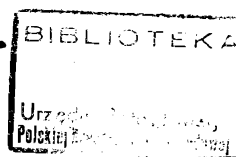
15 października 1928 r.

2

URZĄD PATENTOWY

CO7c 143/16

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ OPIS PATENTOWY

Nr 8704.

Kl. 12 o 23.

I. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft
(Frankfurt n. M., Niemcy).

Sposób otrzymywania kwasów sulfonowych nienasyconych wyższych kwasów tłuszczowych.

Zgłoszono 11 czerwca 1927 r.

Udzielono 14 kwietnia 1928 r.

Pierwszeństwo: 16 lipca 1926 r. (Niemcy).

Otrzymywane działaniem kwasu siarkowego na nienasycone wyższe kwasy tłuszczowe kwasy sulfonowe są, jak wiadomo, mało odporne na działanie kwasów, gdyż ich wodne roztwory już w obecności nieznacznej ilości kwasu mineralnego przy ogrzewaniu mętnieją, wydzielając po krótkim czasie kropelki oleju. Stosując wysokoprocentowe oleum (66%) udaje się wprowadzić zwiększyć kwasoodporność, wymaga to jednak, wskutek gwałtowności reakcji i trudności związanych z równomiernym mieszaniami, dodania znacznych ilości obojętnego środka rozcieńczającego, który później należy usunąć.

Okazało się, że produkt odporny na działanie kwasu można otrzymać w sposób prostszy i zapomocą słabszego oleum, sko-

ro sulfonować mieszaninę z kwasów tłuszczowych i fenoli.

Dodanie fenoli ma tę zaletę, iż masa staje się płynniejszą, wskutek czego można ją mieszać i ochładzać równomiernie do zakończenia sulfonowania.

Oprócz nadzwyczajnej odporności na działanie kwasów rzeczne oleje sulfonowane posiadają nawet w temperaturze zwykłej bardzo dobrą zdolność zwilżania wełny lub bawełny. Zdolność zwilżania o charakterze podobnym do oleju tureckiego pozwala stosować produkty rzeczne do wielu celów w przemyśle włókienniczym. Mogą one służyć do zarabiania barwników kadziowych i do barwienia niemi, do barwienia zapomocą barwników siarkowych, zapobiegając przebarwieniu zwanemu

„bronzowaniem“, ponadto mogą służyć do emulgowania nierozpuszczalnych w wodzie węglowodorów, węglowodorów chlorowanych i związków uwodornionych, jako domieszka do kleju tkackiego i t. d. Nadają się one szczególnie do kwaśnego barwienia wełny, egalizując trudnoegalizujące barwniki i pozwalając tym ostatnim przeniknąć wgłąb, dzięki czemu można barwić również grube materiały, ściśle sprasowane.

Przykład. Do roztworu, zawierającego 12 części wagowych fenolu i 30 części wagowych technicznego kwasu olejowego, wkrapla się powoli, ochładzając bardzo starannie, w temperaturze 10—15° 45 części wagowych 20%-ego oleum, poczem w temperaturze tej pozostawia się w spokoju do następnego dnia. Następnie mieszaninę reakcyjną rozcieńcza się w 100 cz. wag. lodu, oddziela od wydzielonego wodnisteo kwasu siarkowego, przemywa nasyconym roztworem soli kuchennej, zubożetnia łu-

giem sodowym i odparowuje się do otrzymania syropu.

Otrzymuje się masę lepłą, podobną do oleju tureckiego, którą rozpuszcza się z łatwością w wodzie. Roztwory wodne po kilkugodzinnem gotowaniu z rozcieńczonymi kwasami zachowują całkowitą przezroczystość.

Zastrzeżenie patentowe.

Sposób otrzymywania kwasów sulfonowych nienasyconych wyższych kwasów tłuszczowych, znamieny tem, że podobne kwasy tłuszczowe sulfonuje się po zmieszaniu ich z fenolami.

I. G. Farbenindustrie
Aktiengesellschaft.
Zastępca: M. Skrzykowski,
rzecznik patentowy.